Aan de gemeenteraad van Ameland
(cc college van B en W)

Betreft: brief opvolging aanbevelingen 25 november 2022

1. Doel van de brief

Met deze brief brengen we voor de gemeenteraad en ons zelf als rekenkamercommissie in beeld hoe het staat met de opvolging van onze aanbevelingen. Het overzicht geeft mogelijk aanleiding voor de raad om een nadere toelichting aan het college te vragen naar de stand van zaken van implementatie van door de raad en het college overgenomen aanbevelingen. Als rekenkamercommissie leren we ook over de kwaliteit van onze aanbevelingen.

Het onderzoek naar de opvolging van aanbevelingen is een *quick scan* onderzoek en geeft een eerste verkennend overzicht van de implementatie. Er zijn vier gezamenlijke onderzoeken bekeken en één onderzoek specifiek voor de gemeente Ameland uit de periode 2019-2021 (zie de link naar de rapporten).

Aan de griffiers is gevraagd om aan te geven of aanbevelingen (per onderzoek) zijn geïmplementeerd. De gemeentelijke organisatie heeft voor de beantwoording gezorgd (deels zijn vragen door griffiers beantwoord en deels doorgespeeld aan andere betrokken medewerkers uit de gemeentelijke organisatie) en vervolgens zijn alle antwoorden via de griffiers aan de rekenkamercommissie teruggekoppeld. De rekenkamercommissie heeft géén nadere check gedaan op het aangeleverde materiaal of naar de mate waarin of de snelheid waarmee de aanbevelingen zijn geïmplementeerd. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de stand van zaken van de implementatie van de vier gezamenlijk onderzoeken bij de vijf eilanden en het specifieke onderzoek voor Ameland.

De rekenkamercommissie wil de raad erop wijzen dat er een nieuw artikel[1] in het Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers is opgenomen waarin het college jaarlijks de raad moet informeren over hoe vervolg is gegeven aan de aanbevelingen. Dit beknopte opvolgonderzoek loopt daarmee vooruit op de landelijke ontwikkeling rond het Wetsvoorstel. Het college van de gemeente Vlieland heeft al bij de meest recente

[1] Artikel 185a: Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

rekenkameronderzoeken verslag gedaan van de voortgang van de aanbevelingen uit de rapporten.

De rekenkamercommissie dankt de griffie en de gemeentelijke medewerkers die mee hebben geholpen de informatie te verzamelen.

2. Opvolging aanbevelingen van de gezamenlijke onderzoeken

Voor Ameland is het beeld als volgt samengevat voor de vier gezamenlijke onderzoeken.

2.1 Externe inhuur (2019)

De gemeentelijke organisatie heeft aangegeven dat alle acht aanbevelingen zijn geïmplementeerd. Zie de bijlage, paragraaf 1. voor een nadere toelichting.

2.2 VN-verdrag handicap (2019)

De gemeentelijke organisatie heeft aangegeven dat één van de drie aanbevelingen volledig is geïmplementeerd. Bij één aanbeveling is het college bezig om de nota voor inclusiviteit op te stellen. De openstaande aanbeveling is: gemeenteraad leg de afspraken (van aanbevelingen 1 en 2) vast in een lange termijn agenda van de raad. Zie de bijlage, paragraaf 2, voor een nadere toelichting.

Wij hebben de openstaande aanbeveling uit het rapport uitgelicht met het oog op de eerst komende verkiezing volgend jaar. Specifiek vermeldt het rapport dat op een stembureau op Ameland de behoefte is geuit voor een breder zitgedeelte in het stemhokje voor mindervaliden of om een open afgeschermd gedeelte te creëren in het stemlokaal.

2.3 Samenwerkingsverbanden in het waddengebied (2020)

De gemeentelijke organisatie heeft aangegeven dat één aanbeveling is geïmplementeerd en twee aanbevelingen niet zijn geïmplementeerd. Zie de bijlage, paragraaf 3, voor een nadere toelichting.

2.4 Quick scan zwembaden (2021)

De gemeentelijke organisatie heeft aangegeven dat de aanbeveling die van toepassing is voor Ameland niet is geïmplementeerd. Zie de bijlage, paragraaf 4, voor een nadere toelichting.

3. Opvolging aanbevelingen bij het onderzoek SSCWA

3.1 SSCWA (2022)

De gemeentelijke organisatie heeft aangegeven dat vier van de 11 aanbevelingen al zijn geïmplementeerd. Zie de bijlage, paragraaf 5, voor een nadere toelichting.

4. Afsluitend

Het karakter van een rekenkamerbrief sluit bestuurlijk wederhoor uit, omdat er geen aanbevelingen volgen. De inhoud van de brief is opgesteld aan de hand van de informatie die de rekenkamercommissie heeft uitgevraagd via de griffiers. Wij laten het

aan de gemeenteraden te beslissen om deze brief met de doorwerking van aanbevelingen ter kennisgeving aan te nemen of te behandelen in een commissie- of raadsvergadering.

De rekenkamercommissie ziet voor zichzelf de volgende lessen uit dit opvolgingsonderzoek.

1. Voordat de aanbevelingen definitief zijn opgesteld, navraag doen naar (actuele) initiatieven van het college op het gebied van het beleidsterrein, zodat voorkomen wordt dat de aanbevelingen 'mosterd na de maaltijd zijn'.
2. Het eigenaarschap van de aanbevelingen met een tijdpad opnemen in de eindrapportage.
3. Bij het opvragen van de bestuurlijke reactie expliciet vragen naar concrete toelichting indien een aanbeveling niet wordt overgenomen en bij de overgenomen aanbevelingen vragen naar een reactie op het door de rekenkamercommissie voorgestelde implementatie tijdpad.
4. Jaarlijks in het eigen jaarverslag aandacht besteden aan de invulling van het college van de wettelijke plicht, zoals vastgelegd in de nieuwe Wet versterking decentrale rekenkamers, om jaarlijks aan de raad te rapporteren over de voortgang van de implementatie van aanbevelingen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie De Waddeneilanden
Engbert Boneschansker (voorzitter)
Jouke van Dijk
Esther Fogl

Bijlage

Hierna is per onderzoek ten eerste opgenomen wat de raad met de aanbevelingen heeft gedaan. Vervolgens is per aanbeveling weergegeven of die is geïmplementeerd of niet. Indien er geen implementatie is, is gevraagd naar een toelichting. Indien de implementatie wel heeft plaatsgevonden en de gemeente heeft voor de volledigheid ook een toelichting hierbij heeft gegeven, is die voor de volledigheid ook opgenomen in de tabel.

Geïmplementeerd wil hier zeggen dat door griffier en/of gemeente is aangegeven of een aanbeveling wel of niet is geïmplementeerd. De mate waarin of het tempo van implementatie is niet bevraagd. Ook is door de rekenkamercommissie geen nader onderzoek verricht naar de uitgevoerde implementatie. Er zijn dus géén extra documenten opgevraagd en ook géén interviews gehouden.

1. Onderzoek externe inhuur

Door raadsleden is aangegeven dat er behoefte is aan meer inzicht in externe inhuur. Vragen van raadsleden hadden te maken met bijvoorbeeld: hoe is inhuur geregeld, hoe wordt gekozen voor inhuur, hoe kan de raad grip houden op inhuur, wat is de omvang van de inhuur, en is de omvang anders dan bij andere gemeenten? De rekenkamercommissie heeft op grond van die vragen externe inhuur als onderwerp voor onderzoek gekozen. Het onderwerp is ook gekozen omdat externe inhuur voor gemeenten vaak financieel en beleidsmatig van belang is.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
Aanbevelingen door de raad overgenomen	ja	ja	ja	ja	ja

Aanbeveling 1

College, zorg op korte termijn dat ten aanzien van externe inhuur wordt voldaan aan de BBV regelgeving.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	ja	ja	ja	ja
toelichting				*	

*) College stelt dat de implementatie al had plaatsgevonden en dat indien de raad dat wenst er aanvullende afspraken gemaakt kunnen worden.

Aanbeveling 2

College, zorg op de korte termijn dat de uitvoering van het beleid rond externe inhuur up-to-date is.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	ja	ja	ja	ja
toelichting			*	**	

*)In 2021/2022 heeft conform het geldende inkoop- en aanbestedingsbeleid een Europese aanbesteding plaats gevonden op het vlak van inhuur derden voor zowel payroll als detachering. Deze aanbesteding is geslaagd en met alle partijen zijn raamovereenkomsten afgesloten voor een periode van 4 jaar. Door de uitkomsten van deze aanbesteding zijn de aanbevelingen van de accountant opgevolgd en zijn de nog lopende (verouderde) overeenkomsten beëindigd. Inhuur die buiten de scope van de Europese aanbesteding valt wordt aanbesteed door middel van een DAS-procedure (Dynamisch Aankoopsysteem) waarmee aan alle voorwaarden van inkoop- en aanbesteding wordt voldaan.
**) Zie aanbeveling 1.

Aanbeveling 3

Raad, zorg op korte termijn ervoor dat u:
a. aangeeft welke informatie u van het college wilt ontvangen ten aanzien van:

- externe inhuur;
- uitbesteding;
- inhuur bij andere gemeenten (dvo's/inbesteding);
- een vergelijking van de eigen inhuur met die bij andere gemeenten;

b. afspraken over informatieverstrekking vastlegt, bijvoorbeeld in de financiële verordening, zodanig dat u ook goed kunt controleren op het nakomen ervan.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	nee	Ja	ja
toelichting		geen toelichting gegeven	*	idem aanbeveling 1	**

*) De raad is tijdens en na het proces van de Europese aanbesteding inhuur derden geïnformeerd over de genomen stappen en de uitkomsten van de aanbesteding. Via de begroting, bestuursrapportages, jaarrekening en het sociaal jaarverslag wordt aandacht besteed aan de inhuur van andere gemeenten en de uitleen van gemeentelijk personeel aan andere partijen.
**) Ten aanzien van de aanbevelingen aan de raad is [bij de gemeente] het vermoeden dat de raad daar nog geen opvolging aan heeft gegeven. Ook is niet teruggevonden of het college hier voorstellen voor heeft gedaan. De externe inhuur is [volgens de gemeente] erg overzichtelijk.

Aanbeveling 4

College, verbeter het zicht op de uitvoering van externe inhuur door:
a. in de (raam)contracten met organisaties waarbij wordt ingehuurd de looptijd van het (raam)contract en het (maximum) bedrag van het contract op te nemen; deze gegevens moeten in overeenstemming zijn met de wijze waarop de aanbesteding heeft plaats gevonden (onderhands, meervoudig onderhonds, nationaal openbaar of Europees);
b. raamcontracten waarbij op voorhand verwacht mag worden dat ze drempelbedragen overschrijden, volgens de eigen inkoopregels aan te besteden.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	ja	Ja	ja
toelichting		geen toelichting gegeven	*	**	

*) Zoals hierboven aangegeven is door het volgen van een Europese aanbesteding en het volgen van DAS procedures voor contracten die buiten de scope van de aanbesteding vallen alles helder contractueel vastgelegd.
**) De aanbeveling onder punt A is qua looptijd verwerkt in de lopende raamcontracten en is ten aanzien van de wijze waarop de aanbesteding heeft plaatsgevonden meegenomen in het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid dat in februari 2022 door de raad is vastgesteld en geldig is met ingang van 1 juli 2022.
Aan het genoemde onder punt B voldoen wij aan het gestelde kader. In voorkomende gevallen, wanneer er wordt afgeweken van inkoop- en aanbestedingsregels, neemt het college hierover een expliciet onderbouwd besluit.

Aanbeveling 5

College, expliciteer impliciete keuzes en informele regels, zoals:

- het drie stappen afwegingskader bij een (tijdelijke) vacature;

- de wijze waarop de voor- en nadelen, inclusief de (meer)kosten, bij inhuur externen moeten worden gewogen ten opzichte van voor- en nadelen van 'inbesteding' en tijdelijke of vaste aanstelling;
- het belang van de werkgeversrol van de gemeente op het eiland;
- het uitgangspunt "oog hebben voor de lokale economie" uit het inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- externe inhuur binnen een strategische personeelsvisie gericht op ontwikkeling van kennis en expertise van de eigen medewerkers en een evenwichtige personeelsopbouw;
- geef daarbij aan welke kennis de gemeente zelf in huis zou moeten hebben, gezien de taken en besturingsfilosofie van de gemeente.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	ja	ja	ja
toelichting		geen toelichting gegeven	*	**	

*) In het werving- en selectiebeleid en het Strategisch Personeelsplan is in overeenstemming met de Ondernemingsraad procedureel vastgelegd welke stappen genomen worden voordat werving plaats vindt. Hierbij wordt scherp gekeken naar het geschikt kunnen maken van medewerkers voor andere functies (in het kader van Talent Centraal) voor andere functies alvorens gekeken wordt naar externe inhuur. Overdracht van kennis bij externe inhuur op medewerkers in de organisatie heeft altijd aandacht. Met het oog op de huidige arbeidsmarkt en het gebrek aan beschikbare arbeidskrachten is ingezet op nieuwe arbeidsmarktcommunicatie met een positief effect.
**) Aan het genoemde onder de punten A en B werd reeds voldaan. Dit is geborgd in het Mozard proces inhuur (zaaksysteem). Het genoemde onder de punten C en E hebben wij ter harte genomen. In het Strategisch Personeelsplan dat in november 2021 aan de raad is aangeboden komen deze elementen terug; ten aanzien van in-, door- en uitstroom van personeel is de gewenste kennis, expertise en vaardigheden voor een bestendige organisatie conform de strategische personeelsvisie in beeld gebracht en vergeleken met de huidige personeelsopbouw. Naar aanleiding van deze vergelijking wordt aantoonbaar geïnvesteerd in training, vorming en opleiding van zowel nieuw als zittend personeel. Het genoemde onder punt D is opgenomen in het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid dat in februari 2022 door de raad is vastgesteld en geldig is met ingang van 1 juli 2022.

Aanbeveling 6

College, maak gebruik van de ervaringen van de andere eilanden ten aanzien van contracten, selectie, prijs/kwaliteit en informatievoorziening rond externe inhuur, door:
a. onderling kennis uit te wisselen tussen de eilanden;
b. naast informatie over de mogelijkheden van onderlinge inhuur, ook informatie te delen over de ervaringen met en uitkomsten van evaluatie van externe inhuur;
c. na te gaan of de wijze van aansturing en de (evaluatie-)afspraken rond dvo's met andere gemeenten doelmatig zijn, en ook toepasbaar zijn op de aansturing en afspraken rond externe inhuur bij commerciële partijen.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	ja	ja	ja
toelichting		geen toelichting gegeven	*	**	

*) Voordat is overgegaan tot een Europese aanbesteding is bij de andere Waddeneilanden geïnventariseerd hoe daar de aanbesteding inhuur derden vorm heeft en of er interesse was deel te nemen aan de Europese aanbesteding. Middels het HRM overleg de Waddeneilanden wordt informatie gedeeld met elkaar over actuele zaken. De DVO's worden in GR [Samenwerkingsverband De Waddeneilanden] verband geëvalueerd en waar nodig herzien.
**) Het genoemde onder punt A en B werd reeds gedeeltelijk gedaan en is nu ook een regelmatig terugkerend onderwerp van gesprek in het structurele overleg van de HRM adviseurs van de Waddeneilanden. Voor het overige hebben wij de aanbevelingen ter harte genomen.

Aanbeveling 7

Raad, scherp de actieve informatieplicht van het college aan door:
a. met het college af te spreken dat u wordt geïnformeerd over afwijkingen van verordeningen ten opzichte van de modelverordening van de VNG en de redenen daarvoor;

b. met het college af te spreken dat u wordt geïnformeerd over afwijkingen van de informatieverstrekking in begroting en/of jaarrekening ten opzichte van de vereisten van de BBV en de redenen daarvoor.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	ja	Ja	ja	ja
toelichting			*	**	zie aanbeveling 3

*) In de P&C cyclus documenten wordt met redenen omkleed aangegeven waar en waarom afgeweken wordt van de vereisten van de BBV.
**) Ten aanzien van beide aanbevelingen voor de raad is [vanuit de gemeente] geen aanvullende actie ondernomen. De gemeente is van mening dat reeds werd en wordt voldaan aan het gestelde.

Aanbeveling 8

Raad, zorg dat u zo volledig en actueel mogelijk geïnformeerd bent over externe inhuur, door:
a. afspraken over informatieverstrekking te controleren op het nakomen ervan;
b. naar de gevolgen te vragen ten aanzien van externe inhuur, uitbesteding en inbesteding bij wijzigingen in organisatievisie of besturingsfilosofie;
c. er voor te zorgen dat een systematische vergelijking door de jaren heen mogelijk wordt;
d. regelmatig, bijvoorbeeld eens in de vier jaar, (het beleid rond) inhuur te (laten) evalueren.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	nee	nee	ja
toelichting		geen toelichting gegeven	zie aanbeveling 7	*	zie aanbeveling 3

*) Ten aanzien van beide aanbevelingen voor de raad, is vanuit ons [gemeente] geen aanvullende actie ondernomen. Wij [gemeente] zijn van mening dat reeds werd en wordt voldaan aan het gestelde.

2. VN verdrag handicap

De rekenkamercommissie heeft in een gezamenlijk (‘Doe mee') onderzoek van de NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) een enquête gehouden over de toegankelijkheid van stembureaus voor mensen met een beperking, in het kader van het VN-verdrag Handicap. Er is daarbij gekeken naar de situatie bij de verkiezingen voor Provinciale Staten en het waterschapsbestuur op 20 maart 2019. In een rekenkamercommissiebrief zijn drie aanbevelingen geformuleerd.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
Aanbevelingen door de raad overgenomen	ja	nee	ja	ja	ja, maar met een specifieke tekst*

*) Het college te vragen om alert te blijven op de toegankelijkheid van het stembureau. Het college te vragen om bij de actualisatie van het beleidskader Sociaal Domein ten aanzien van inclusiviteit te gaan voldoen aan de ratificatie van het VN-verdrag Handicap, dit in samenwerking met De Dienst SoZaWe NWF

Aanbeveling 1

Gemeenteraden verzoek uw college om voorafgaand aan de volgende verkiezingen aan u kenbaar te maken op welke wijze de verbeterpunten uit het enquête-onderzoek zijn opgepakt.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	ja	nee	nee, nog niet	Ja	ja
toelichting			**		*

*)Update 2022: Voor wat betreft de aanbevelingen is het volgende gedaan:
- Er is al direct een laag stemhokje besteld;
- Er zijn geen verkiezingen meer georganiseerd in de raadzaal (maar in de jutter en sporthal);
- Men kan altijd dichtbij parkeren, Vlieland voldoet daarmee aan de voorwaarden die de kieswet/kiesraad hieraan stelt;
- Leesloepen liggen al 20 jaar in ieder stemhokje;
- Er is een stemlijst in braille aanwezig
- Er zijn altijd voldoende stoelen/zitplekken aanwezig in het stembureau
- Op het stembureau zijn (sinds corona) altijd 4 stembureauleden aanwezig en daarvan is er 1 gastvrouw/heer.
- Alle stembureauleden krijgen een verplichte training en daarin wordt ook aangegeven in hoeverre ze de stemmer met een handicap kunnen helpen.

**) Er is een swot analyse uitgevoerd met betrekking tot lokale inclusie. De uitkomsten hiervan en de door de rekenkamercommissie aangedragen verbeterpunten worden meegenomen in de nog op te stellen Lokale Inclusie Agenda (LIA).

Aanbeveling 2

Gemeenteraden verzoek uw college om een stappenplan met tijdsplanning op te stellen met de acties die het college gaat ondernemen om ten aanzien van inclusiviteit te gaan voldoen aan de ratificatie van het VN-verdrag Handicap.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	nee	nee	nee, nog niet	ja	nee
toelichting	*		**		***

*) het college is een nota voor inclusiviteit aan het opstellen, maar die is nog niet gereed.
**) Een stappenplan incl. tijdspad maken onderdeel uit van de Lokale Inclusie Agenda.
***) Staat geagendeerd in het concept bestuurlijk jaarplan van 2023 onder de noemer “herijking kaders sociaal domein”.

Aanbeveling 3

Gemeenteraden leg de afspraken (van aanbevelingen 1 en 2) vast in een lange termijn agenda van de raad.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	nee	nee	nee, nog niet	nee	nee
toelichting		geen toelichting gegeven	*	geen toelichting gegeven	zie aanbeveling 1

*) De Lokale Inclusie Agenda wordt in 2023-Q2 voorgelegd aan de Raad

3. Samenwerkingsverbanden in het waddengebied

De aanleiding voor dit onderzoek komt voort uit de informatiebehoefte van gemeente-raadsleden van de Waddeneilanden. De vragen van raadsleden zijn: inzicht in hoe de internationale en nationale samenwerking is georganiseerd en hoe gemeenteraden, colleges en de ambtelijke organisaties daarbij betrokken zijn. De raadsleden wensen zo een duidelijker en concreter beeld te kunnen hebben van externe organisaties en overleggen. De rekenkamercommissie heeft studenten van NHL Stenden Thorbecke Academie gevraagd om dit onderzoek uit te voeren. De rekenkamercommissie heeft het onderzoek van de studenten begeleid en de rapportage van de opleiding de samengevat en geredigeerd tot een rekenkamerrapport.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
Aanbevelingen door de raad overgenomen	ja	ja	ja	ja	ja

Aanbeveling 1

Vraag aan het college om bij het inwerkprogramma (nieuwe) raadsleden 'Het overzicht overlegorganen samenwerkingsverband De Waddeneilanden' beschikbaar te stellen.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	nee	nee	ja	ja	ja
toelichting	*	geen toelichting gegeven		**	***

*) Er is geen Inwerkprogramma opgesteld door B&W; met het oude en nieuwe presidium zijn wel zaken vastgelegd/ afgesproken over werkwijze / cursussen/reglementen van orde voor de 1e periode; komend jaar wordt verder gekeken.
**) De raadsleden hebben een digitale link ontvangen van de diverse Verbonden Partijen: Verbonden partijen Texel - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl). Hierin is ook het Samenwerkingsverband Waddeneilanden opgenomen. En van daaruit wordt gelinkt naar de website van de Waddeneilanden en de Rekenkamercommissie. Tijdens de Waddentweedaagse op 14 en 15 september 2022 wordt aandacht besteed aan de interne en externe overleggen in de Samenwerking.
***) Op 23 september heeft de raad van het college een memo ontvangen met de voortgang aanbevelingen RKC rapport Samenwerkingsverbanden Waddeneilanden. In de memo is per aanbeveling opgenomen wat met de aanbeveling is gedaan. Het overzicht is beschikbaar gesteld.

Aanbeveling 2

Vraag aan het college om Het Overzicht centraal bij één van de vijf eilanden of bij het samenwerkingsverband systematisch te actualiseren en om raadsleden op een nieuwe versie te attenderen.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	nee	nee	ja	ja	ja
toelichting	*	geen toelichting gegeven		**	***

*) Tijdens de Wadden2daagse is alles aangaande de samenwerking nog eens door het [Wadden]kantoor belicht, ook hoe de samenwerkingsverbanden werken in het Wad, en dergelijke.
**) Op de website van de Waddeneilanden is een actueel overzicht opgenomen onder 'Documentatie / Algemeen Overzicht / 1. Organisatie / vertegenwoordiging interne en externe overleggen (Vertegenwoordiging interne en externe overleggen.pdf | Ontwikkeld door Box). Dit overzicht wordt vanuit het Waddenkantoor actueel gehouden.
***) Het overzicht wordt bijgehouden door het Waddenkantoor.

Aanbeveling 3

Vraag aan het college om de Informatievoorziening op de website van het samenwerkingsverband systematisch te actualiseren.

De rekenkamercommissie heeft de website op 25 september 2022 geraadpleegd en geconstateerd dat het overzicht van de overleggen zoals in het rapport zijn opgenomen, zijn verwerkt in het overzicht. Het overzicht bevat geen datum van wijziging wat voor een goed begrip van de actualisatie wel wenselijk zou zijn.

4. Quick scan zwembaden

De rekenkamercommissie heeft eind 2018 de gemeenteraadsleden van alle vijf eilanden gevraagd om mogelijke onderzoeksonderwerpen aan te dragen. Eén van de onderwerpen die raadsleden hebben voorgesteld, is een onderzoek naar de zwembaden. Een deel – maar niet alle – gemeenten in Nederland ziet de instandhouding van openbare zwembaden als een gemeentelijke taak. Dit betekent in de praktijk meestal dat gemeenten financieel (met een subsidie) bijdragen aan de exploitatie, het onderhoud en of de bouw van het zwembad. Een deel van de gemeenten in Nederland subsidieert ook het schoolzwemmen. Zwembaden is een beleidsthema waar financiële risico's mee

gemoeid kunnen zijn. Gebruikers van de zwembaden betalen vaak een beperkte en lang niet kostendekkende toegangsprijs. Een zwembad is mede daardoor een voorziening waarvan de exploitatiekosten niet volledig gedekt worden uit de eigen opbrengsten. Op de vijf Waddeneilanden verschillen de vormen van gemeentelijke relatie met de zwembaden. Er zijn eilanden met een volledig commercieel geëxploiteerd zwembad tot eilanden waarbij de gemeente een zwembad (gedeeltelijk) financieel steunt en/of in eigendom heeft. De verschillen in beheer en inrichting kunnen bijdragen aan een vergelijking tussen de eilanden en zo leerpunten opleveren voor de gemeenten.

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
Aanbevelingen door de raad overgenomen	nee	ja	ja	nee	ja

Aanbeveling 1

Raad, vraag het college om een actueel kader met expliciete doelen voor zwembaden (alle eilanden)

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	nee	nee	nee	nee	ja
toelichting		*	**	***	****

*) Sinds de quickscan is er niet een nieuw kader met expliciete doelen voor het zwembad ontwikkeld. Wel is de exploitant betrokken bij hete Lokaal Sportakkoord waarin mensen worden gestimuleerd om meer tot bewegen te komen. Ook het zwembad heeft daar een rol in.
**) De nota sportbeleid wordt voor eind 2022 geactualiseerd (Raad 2023-Q1). De doelen worden hier in opgenomen. Tot die tijd is de huidige in grote lijnen beleidsmatig nog actueel en geldig.
***) in de bestuurlijke reactie heeft het college ook al aangegeven de aanbeveling niet over te nemen en geen expliciete doelen voor zwemmen op te nemen. Het kader uit 2017 is nog actueel.
****) In een brief van het college aan de raad d.d. 18 januari 2022 staat dat de raad onlangs het sport en beweegbeleid voor de komende jaren heeft vastgesteld. Hierin zijn geen expliciete doelstellingen benoemd voor het zwembad zelf, maar stelt het college wel dat zij als gemeente een rol ziet in het faciliteren van een centralisatie van sportaanbod. Hier maakt het zwembad onderdeel vanuit. In 2017 heeft de raad zich duidelijk uitgesproken over het behoud van het zwembad en de wens om de expertise van de Stichting Recreatiebelangen Vlieland te koppelen aan Flidunen. Dit is inmiddels gebeurd en de uiteindelijke doelstelling, zoals ook vastgelegd in de overeenkomst, is een overname van Flidunen door de SRV [Stichting Recreatiebelangen *Vlieland]*.
Het actuele kader is primair het in stand houden van een kwalitatieve zwemvoorziening ten behoeve van inwoners en badgasten. De gemeente subsidiert immers ook de zwemlessen binnen schooltijden en er bestaan afspraken met de SRV en de SAV, zodat campinggasten en mensen die met een eigen boot komen met korting van het zwembad gebruik kunnen maken.
Naast het in stand houden en daarbij horende onderhoud (vastgelegd in een MJOP) ligt volgens het college een opdracht in de verduurzaming van het sportcomplex.Hierover zullen in het komende jaar afspraken gemaakt worden met het huidige bestuur van de St. Flidunen. De gemeente heeft coronacompensatie middelen ontvangen die ten goede komen aan deze doelstelling. Hiermee denkt het college voldoende kaders te hebben gesteld voor de komende jaren.

Aanbeveling 2

Raad, vraag het college om in nieuwe exploitatieovereenkomsten voorwaarden vast te leggen die zowel met beheersmatige als met kaderstellende zaken te maken hebben (Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland)

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	n.v.t.	nee	nee	n.v.t.	ja
toelichting	n.v.t.	*	**	n.v.t.	***

n.v.t. deze aanbeveling had geen betrekking op Ameland en Texel.
*) De exploitatieovereenkomst is nog niet gewijzigd sinds de uitgevoerde quickscan. Dit betekent dat er nog geen kwaliteitseisen ten aanzien van klanttevredenheid of afspraken over een klanttevredenheidsonderzoek zijn opgenomen. Nog steeds wordt er wel jaarlijks meermaals een gesprek gevoerd met de exploitant. Wel wordt er gewerkt aan een nieuw meerjaren onderhoudsplan waarin de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen duidelijker worden vastgelegd dan nu het geval is.
**) De huidige exploitatieovereenkomst is geldig van 1 juli 2017 tot en met 31 december 2032. Daarna kunnen voorwaarden m.b.t. beheersmatige en kaderstellende zaken in een nieuwe exploitatieovereenkomst meegenomen worden.
***) In de raadsbrief stelt het college dat de gemeente een subsidieovereenkomst heeft met het bestuur van Flidunen. In deze overeenkomst zijn algemene doelen gesteld die het bestuur jaarlijks verantwoordt op basis van een activiteitenplan, begroting en verantwoording. In de bestuurlijke overleggen, twee keer per jaar, wordt dit besproken en waar nodig bij gesteld. Dit schept

voldoende kaders voor monitoring op de exploitatie en doelstellingen. Het college is dan ook van mening hiermee eerst voldoende uitvoering te geven aan de aanbevelingen zoals genoemd in het rapport.

Aanbeveling 3

Raad, vraag het college om in de reguliere planning- en controlcyclus de uitvoering van de exploitatieovereenkomst en het beleid duidelijker te koppelen aan de doelrealisatie (Schiermonnikoog, Terschelling, Texel, en Vlieland)

	Ameland	Schier	Terschelling	Texel	Vlieland
geïmplementeerd	n.v.t.	nee	nee	nee	ja
toelichting	n.v.t.	*	**	***	zie aanbeveling 2

n.v.t. deze aanbeveling had geen betrekking op Ameland.
*) Omdat er geen kwaliteitseisen ten aanzien van de klanttevredenheid of afspraken over klanttevredenheidsonderzoek zijn opgenomen en het sportbeleid ten aanzien van het zwembad verouderd is, kan tot op heden de uitvoering van de exploitatieovereenkomst en het beleid niet duidelijk worden gekoppeld aan doelrealisatie, omdat er geen sprake is van concrete recente doelen. Wel wordt er tijdens de jaarlijkse overleggen gesproken over de stand van zaken.
**) Na vaststelling van de nieuwe nota sportbeleid (2023-Q1) word doelrealisatie meegenomen in de reguliere P&C cyclus.
***) Raad heeft aanbeveling niet overgenomen

5. SSCWA

De rekenkamercommissie heeft in 2022 in opdracht van de gemeenteraad van Ameland onderzoek gedaan naar de Stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland (SSCWA). De rekenkamercommissie concludeert in dit onderzoek dat het de afgelopen jaren het zicht op een doelmatige en doeltreffende uitvoering door SSCWA zowel op bedrijfsmatig als strategisch/bestuurlijk niveau ontbrak. Mede daardoor lukt het de gemeente Ameland op dit moment nog onvoldoende om de doeltreffendheid en doelmatigheid van de inzet van de subsidies aan SSCWA goed inhoudelijk vast te stellen. Dit komt voor een deel doordat de doelformulering van SSCWA algemeen van aard is. Daardoor is de relatie tussen doelen (wat willen we?), activiteiten (wat gaan we daarvoor doen?) en de kosten (wat mag het kosten?) zwak ontwikkeld. Voor wat betreft de doelmatigheid heeft de rekenkamercommissie de P&C-cyclus en de financiële informatie bestudeerd. Op basis hiervan is niet een eenduidige uitspraak te doen over de doelmatigheid van de subsidiemiddelen en de bijdrage van de inzet aan het bereiken van de doelstellingen. Hierdoor heeft de rekenkamercommissie ook geen uitspraak kunnen doen over de vergelijking van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de twee locaties.
De gemeente en SSCWA hebben de afgelopen periode mede op basis van het Visiedocument Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland een traject ingezet om de doeltreffendheid en doelmatigheid voor het werkveld van SSCWA te verbeteren. De rekenkamercommissie constateert dat er al verbeteringen zijn ingezet in de financiële informatie en de verantwoording over de subsidies, maar dat daarin ook nog stappen kunnen worden gezet.

Visiedocument implementeren

Aanbeveling 1

College, maak actief werk van en dwing af dat een nieuwe organisatie voor heel Ameland wordt neergezet voor het sociaal-culturele werk op basis van de breed gedragen uitgangspunten uit het visiedocument.

	Ameland
geïmplementeerd	ja
toelichting	Op basis van de uitgangspunten van het visiedocument hebben de betrokken stichtingen op het eiland gewerkt aan de opzet van één stichting. Dit is eind 2021 uiteindelijk niet gelukt. Gelet hierop heeft het college begin dit jaar de situatie met de stichtingen besproken en aangegeven de regie te nemen voor het vervolgproces wat betreft de organisatie van het welzijnswerk breed. In overleg met Haute Equipe zijn een aantal scenario's onderzocht

Aanbeveling 2
College, voer steviger regie op het de uitvoering van het visiedocument.

	Ameland
geïmplementeerd	ja
toelichting	In overleg met Haute Equipe zijn een aantal scenario's onderzocht, maar een keuze is nog niet gemaakt over hoe het visiedocument zijn beslag zal krijgen inclusief een organisatorische plek en opzet van de kinderopvang, de verbinder/makelaar/dorpshuisfunctie, en het muziekonderwijs. In november heeft het college het standpunt ingenomen om het transformatieproces te starten en te komen tot de opzet van een cluster Sociaal Werk binnen de gemeentelijke organisatie en in overleg met de externe partners de opzet voor buurthuisfunctie, kinderopvang en muziekonderwijs te organiseren.

Aanbeveling 3
College, leg in de subsidierelaties de uitgangspunten van het visiedocument vast.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	Is nog niet definitief afgerond

Aanbeveling 4
Raad, vraag op korte termijn het college om een update van de implementatie van het visiedocument.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	Heeft nog niet plaatsgevonden

Governance en opdrachtgever rol verbeteren

Aanbeveling 5
College, vraag als onderdeel van de subsidievoorwaarden aan het bestuur dat de toezichthoudende rol goed wordt ingevuld.

	Ameland
geïmplementeerd	ja
toelichting	De gemeentesecretaris-directeur van de gemeente is door het college aangesteld als toezichthouder van de stichting.

Aanbeveling 6
College, vraag SSCWA om te zorgen voor een stevig bestuur dat stuurt op strategische doelen.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	De scenario's moeten nog definitief worden gemaakt en dan kunnen in de nieuwe situatie de doelen worden gerelateerd aan de uitvoering van de dorpshuisfunctie, de kinderopvang en het muziekonderwijs, en de vraag hoe de bestaande stichtingen invulling aan de nieuwe opzet willen geven (blijven bestaan, samenwerken/samengaan, ontstaan van een nieuwe organisatie, etc.) Dit is mede afhankelijk van de definitieve doelstellingen, de opdrachtverlening, etc.

Aanbeveling 7

College, laat de eigen ambtelijke organisatie zich ontwikkelen als een stevige opdrachtgever richting SSCWA en gebruik de daarvoor beschikbare instrumenten.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	Het college moet nog definitief bepalen hoe de doelstellingen, de 'opdrachtverlening' (intern cluster Sociaal Werk en extern dorpshuisfunctie, kinderopvang en muziekonderwijs) en de monitoring worden ingevuld.

Aanbeveling 8

College, zorg voor de relatie tot de subsidie beleid ten aanzien van de tarieven.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	Dit is een vervolgstap die nog niet is geïmplementeerd

Verantwoording (inhoudelijk en financieel) en monitoring

Aanbeveling 9

College, vraag als onderdeel van de subsidievoorwaarden aan het SSCWA-bestuur dat structureel monitoring wordt georganiseerd met relevante informatie over de koppeling tussen activiteiten en doelrealisatie.

	Ameland
geïmplementeerd	nee
toelichting	De veranderingen die nog niet zijn afgerond in de organisatorische opzet van de functies sociaal werk, kinder- en peuteropvang, dorpshuisfunctie en muziekonderwijs zullen parallel hieraan aandacht zijn voor definitief bepalen van de doelstellingen, de 'opdrachtverlening' (intern cluster Sociaal Werk en extern dorpshuisfunctie, kinderopvang en muziekonderwijs) en de monitoring.

Aanbeveling 10

College, vraag als onderdeel van de subsidievoorwaarden aan het SSCWA-bestuur dat de financiële administratie zo snel mogelijk op orde is.

	Ameland
geïmplementeerd	ja
toelichting	Met het bestuur heeft het college nadere afspraken gemaakt over de financiële huishouding en exploitatie en er is voor dit jaar telkens voor een periode van vier maanden subsidie verleend.

Rol en informatievoorziening gemeenteraad

Aanbeveling 11

Raad, vraag het college om een duidelijke verordening met bijbehorende instrumenten.

	Ameland
geïmplementeerd	Nee
toelichting	Is nog niet geïmplementeerd